

afectat și pe ele. Mai mult decât atât, Irlanda, beneficiind de importante investiții străine, s-a dezvoltat foarte rapid după 1987, devenind „tigrul celtic al Europei”. Dimpotrivă, economia etatistă a României a intrat într-o cădere iremediabilă exact în anii 1988-1989 și s-a prăbușit laolaltă cu întregul sistem socialist bazat pe mijloace artificiale de constrângere și reprimare a factorilor firești de evoluție. Nu e de mirare pentru nimeni că structurile sociale și elitele politice românești erau mai puțin pregătite pentru tranziția la economia de piață decât cele ale țărilor înconjurătoare și de abia în anii 1996-2000 s-au luat măsuri hotărâtoare pentru accelerarea reformelor necesare. Decalajele economice în comparație cu țările dezvoltate ale Europei s-au agravat, conform datelor statistice prezentate de autor, chiar dacă la 1 ianuarie 2007 s-a integrat România în Uniunea Europeană. Șansele aparente de relansare pentru Iugoslavia păreau mai convingătoare, astfel că destrămarea brutală și sângeroasă a federației a surprins cea mai mare parte a opiniei publice europene. Cu toate acestea, Bogdan Murgescu sintetizează în câteva pagini reușite contradicțiile fundamentale ale sistemului social-politic și economic din fosta Iugoslavie, furnizând explicații sintetice mai convingătoare decât numeroase volume întregi dedicate acestei teme. Dar nu e de mirare acest lucru, întrucât secțiunea de concluzii a cărții reprezintă de fapt un manual succint de evoluționism social în care autorul dovedește că înțelege pe deplin principalele pârghii ale dezvoltării social-economice. Tocmai de aceea nu formulează concluzii definitive, întreaga construcție intelectuală a cărții fiind în așa fel concepută încât să lanseze o dezbatere, o provocare pentru cititor. Rămân serioase premise de interogație după lectura acestei cărți temeinice, construită pe baza unei metodologii de cercetare inedite, un principiu fundamental de evaluare fiind acela al cuprinderii „jumătății pline” și a „jumătății goale” a paharului, ca unitate de măsurare a procesului social economic. Imensa muncă de documentare din literatura științifică românească și internațională îl avantajează pe Bogdan Murgescu, care, spre deosebire de mulți alți autori, își citează întotdeauna și corect sursele, folosind un aparat critic impresionant. Pe de altă parte însă – nu-i așa? – cu cât află mai multe, cu atât ai mai multe de scotocit, zgândărit și verificat. Astfel încât numeroase pagini ale cărții sunt concepute de parcă eterna îndoială ar fi o sursă de inspirație. Anumite certitudini se pot însă desprinde, astfel că Bogdan Murgescu are meritul de a fi dimensionat la proporțiile ei reale evoluția social-economică românească în context european, cu prețul demolării a numeroase mituri înrădăcinate în conștiința istorică.

Ludovic Báthory

Vasile PUȘCAȘ, *Managing Global Interdependencies*, Cluj-Napoca, Edit. Eikon, 2010, 288 p.

Cartea *Managing Global Interdependencies*, apărută în 2010, relevă o viziune sinoptică și evolutivă a fenomenului interdependențelor globale, în contextul transformării sistemului internațional. Profesorul Vasile Pușcaș a decis să analizeze natura interdependenței globale în sistemul internațional contemporan prin prisma unui demers interdisciplinar, un studiu al comportamentului actorilor (statali și nonstatali), al procesului de globalizare, regionalizare, integrare și, mai ales, al managementului internațional. Managementul internațional este conceptualizat dintr-o perspectivă inedită, acesta fiind rezultatul unor raporturi care se stabilesc nu doar în mediul economic, ci și în cel social, cultural și politic.

Există două idei a căror abordare este fixată de autor încă de la începutul comunicării. El va demonstra, în primul rând, că managementul interdependențelor globale este un instrument necesar pentru obținerea avantajului competitiv, ca, mai apoi, să investigheze amănunțit care sunt acele procese care devin motoarele transformărilor în sistemul internațional.

După o introducere cuprinzătoare asupra importanței studiului managementului interdependențelor globale într-un sistem internațional aflat într-o continuă redefinire și regândire a atributelor sale, autorul identifică, în primul capitol, intitulat *Managementul interdependențelor globale*, schimbările graduale care au marcat agenda internațională odată cu sfârșitul Războiului Rece, stăruind asupra momentului generat de declanșarea crizei economice și financiare. Acest moment oferă un debut necesar eforturilor analitice orientate asupra efectelor interdependenței, intensificării globalizării, managementului strategic, restructurării instituțiilor financiare internaționale, a cooperării internaționale. După cum rezultă din

demersul științific întreprins de autor, managementul post-criză necesită o viziune care să combine puterea *hard* și puterea *soft* într-o strategie *smart*, cu scopul de a dobândi avantaje internaționale și de a găsi soluții practice la provocările viitoare. Una dintre aceste soluții o reprezintă „*multilateralismul light*”, un mod eficient și pragmatic de a gestiona afacerile internaționale prin atragerea puterilor emergente. În același timp, reformarea structurii de guvernare a Organizației Națiunilor Unite, a Fondului Monetar Internațional, a Băncii Mondiale, a Uniunii Europene este vitală pentru rezolvarea problemelor globale.

În cea de-a doua parte a aceluiași capitol, exemplul conferit de Uniunea Europeană este caracterizat de profesorul Pușcaș drept un nou tip de regionalism (*new regionalism*), care se conturează într-o mare măsură sub impactul globalizării. În acest sens, recunoașterea corectă și instituționalizată a ceea ce se întâmplă în contextul interdependențelor multiple și un management interguvernamental eficient, vor fi o provocare definitorie pentru secolul al XXI-lea. Un aport deosebit în atingerea acestor obiective îl are comunicarea interculturală, ca factor modelator al sistemului internațional contemporan.

După cum reiese și din titlu, cel de-al doilea capitol *Uniunea Europeană și interdependența globală* se concentrează mai ales asupra Comunității Europene ca potențial prim mesager al unui sistem internațional viitor caracterizat de un nou set de norme. Intervenția autorului devine în acest caz și mai vizibilă prin faptul că propune o serie de soluții practice pentru exploatarea potențialului nevalorificat al Uniunii Europene.

O importantă arie de interes rămâne aceea a rolului României în actuala configurație arhitecturală a Uniunii Europene. Autorul nu insistă, de această dată, asupra parcursului evenimential al aderării la Uniunea Europeană, ci merge mai departe, dezvăluind repere esențiale pentru procesul de modernizare a României ca stat membru al Uniunii Europene.

În cel de-al treilea capitol al cărții, autorul revine asupra globalizării și regionalizării, lărgind câmpul de cercetare asupra Zonei Mediteraneene. În viziunea sa, axa geografică este mai puțin importantă față de cea geoeconomică și geoculturală, în jurul căreia s-a inițiat lupta pentru obținerea de avantaje în noul context global. Succesul ține însă, într-o mare măsură, de o orchestrare a acțiunilor actorilor regionali (a se vedea cazul Uniunii Europene ca partener al acestei zone) și a celor globali. Multe dintre aceste probleme, de natură politică, economică, socială și culturală, pot fi rezolvate cu ajutorul mijloacelor de comunicare socială dezvoltate în acest capitol.

Comunicarea socială susține nu doar înțelegerea reciprocă și toleranța, ci și dezvoltarea unei rețele de interdependență culturală concepută ca instrument de prevenire a conflictelor în această arie.

Volumul se încheie cu capitolul *Cultură, istorie și managementul internațional*, care se axează pe inventarierea contextului istoric marcat de sfârșitul Războiului Rece. Pornind de la contribuțiile aduse de diferiți istorici și teoreticieni acestui domeniu, autorul marchează liniile definitorii ale ordinii contemporane după căderea Zidului Berlinului, oferind astfel cititorilor un instrument critic de cunoaștere a contextului interdependențelor globale. Căci, așa cum avertizează autorul, multe dintre problemele actuale au o cauză comună: nerecunoașterea, neplanificarea și lipsa de predictibilitate a consecințelor creșterii interdependenței la nivel mondial.

Cartea profesorului Vasile Pușcaș reprezintă o operă de referință în literatura de specialitate, iar argumentele aduse de autor devin extrem de utile pentru înțelegerea și gestionarea realităților interdependențelor globale.

Loredana Nastasia Pop